

קרן השתלמות לעובדי המדינה

דוח שנתי 2015

תוכן העניינים

עמודים

2 - 9	סקירת ההנהלה
10	דוח רואה החשבון המבקר
11 - 15	הצהרות
16 - 17	דוח הדירקטוריון וההנהלה על הבקרה הפנימית
18	דוח רואה החשבון המבקר על הבקרה הפנימית
	דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2015
19 - 21	דוחות על המצב הכספי
22 - 24	דוחות הכנסות והוצאות
25 - 27	דוחות על השינויים בזכויות העמיתים
28 - 35	ביאורים לדוחות הכספיים

1. מאפיינים כלליים של הקרן

- קרן השתלמות לעובדי המדינה (להלן - "הקרן"), מנוהלת על ידי החברה לניהול קרן השתלמות לעובדי המדינה בע"מ (להלן - "החברה").
- מידע נוסף על החברה ראה בדוח החברה בפרק 1 – "פעילות התאגיד".
- החברה הוקמה ביום 11 במרץ 1981 במסגרת הסכמי שכר בסקטור הציבורי. החברה היא חברה ממשלתית בעירבון מוגבל.
- הקרן ענפית ומיועדת לכל אחד מאלה: עובד מדינה, או עובד בתאגיד ממשלתי או בתאגיד שהיה תאגיד ממשלתי, המדורג בדירוג המינהלי או בדירוגים אחרים, לרבות עובד בדירוג מקביל לדירוג המינהלי, או עובד בדירוג המינהלי או מקביל בארגונים אחרים שהדירקטוריון יאשר את הצטרפותו וגמלאי שהיה עובד כאמור בהגדרה זו.
- מספר אישור מס הכנסה של המסלול הכללי הוא 382 ושל המסלול ללא מניות הוא 1404. האישורים בתוקף עד 31 בדצמבר 2016.
- בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 9-9-2010 "קידוד קופות גמל", קידוד המסלול הכללי הוא 520032269-000000000000382-1404-000 ושל מסלול ללא מניות - 520032269-000000000000382-000.
- הקרן מאושרת כקרן השתלמות לשכירים.
- סכומי ההפקדות שקיבלה הקרן בתקופת הדוח נגזרים ממשכורתו של העמית על פי התנאים והסכמי העבודה אצל המעביד.
- בהתאם לתקנון הקרן, שיעורי ההפקדות מהשכר הם כמוסכם בין העמית לבין מעבידו ובהתאם להוראות הדין, ובלבד שהעמית ישלם אף הוא לקרן מדי חודש שליש לפחות מהסכום, שמשלם מעבידו. הכספים מופרשים לקרן למטרות חיסכון או השתלמות.
- מסמכי היסוד של החברה לא שונו במהלך התקופה המדווחת.
- החברה התקשרה עם בנק לאומי לישראל בע"מ ועם חברת לאומי שירותי שוק ההון בע"מ (להלן - "לאומי שש"ה") לצורך קבלת שירותי תפעול. לאומי שש"ה מנהל את חשבונות החברה והקרן ואת חשבונות העמיתים לפי הוראות החברה, בכפוף להוראות כל דין. בתוך כך, פועל לאומי שש"ה על פי הוראות החברה בכל הנוגע לתפעול הפקדות ומשיכות של העמיתים, העברות שביקשו עמיתים, ולביצוע תשלומים לספקים, לנותני שירותים ולצדדים שלישיים אחרים.
- אי. בי. אי אמבן - ניהול השקעות בע"מ, מנהלת את תיק ההשקעות של הקרן, ופועלת בשם החברה ועבורה ליישום כל ההוראות הרגולטוריות החלות על ניהול ההשקעות של הקרן, בכפוף למדיניות הדירקטוריון והוראות ועדת השקעות של החברה הניתנות במסגרת מדיניות זו.
- נכסי הקרן מוחזקים במשמרת (קסטודיאן) בחברת פועלים סהר בע"מ.
- החברה מנהלת במסגרת הקרן מסלול השקעה כללי ומסלול ללא מניות.
- מידע בנוגע לניהול הקרן ראה בדוח הדירקטוריון של החברה.

2. ניתוח זכויות עמיתי הקרן

א. יחס נזילות

- שיעור החסכוניות שהבשילו (סכומים שעמיתים זכאים למשוך בלא הגבלה, להלן "יחס הנזילות"), נכון ליום 31 בדצמבר 2015 הוא 70.53% מכלל נכסי המסלול הכללי ו- 85.51% מכלל נכסי מסלול ללא מניות.
- בנוסף, עמיתים יכולים להעביר את כספם לקרן אחרת, גם אם אינם יכולים עדיין למשוך אותו כדין. האפשרות הנגישה להעברת זכויות בין קופות, הופכת את שיעור הנזילות האפקטיבית ל- 100%.

2. ניתוח זכויות עמיתי הקרן (המשך)

ב. משך חיים ממוצע של החיסכון

נתונים אלו מבטאים את הזמן הממוצע הדרוש כדי שכל העמיתים שחשכוונותיהם טרם הבשילו בסוף השנה, יגיעו לתום תקופת החיסכון. נכון ליום 31 בדצמבר 2015 הנתון הוא 2.03 שנים במסלול הכללי ו- 1.95 שנים במסלול ללא מניות.

ג. שינוי במספר החשבונות

מספר החשבונות				סוג העמיתים
לתחילת שנה	הצטרפו השנה	פרשו השנה	לסוף השנה	
59,552	5,966	(7,673)	57,845	שכירים
3,588	288	(134)	3,742	מתוכם חשבונות ביתרה של עד 500 ש"ח ללא תנועה בשנה האחרונה

3. ניתוח מדיניות ההשקעה

מסלול כללי

מדיניות ההשקעה של המסלול

ההשקעות במסגרת המסלול יהיו על פי מדיניות הדירקטוריון ועל פי שיקול דעתה של וועדת ההשקעות בכל נכס המותר להשקעה, בארץ ובח"ל, על פי ההסדר החוקי. מדיניות ההשקעות של המסלול מפורסמת באתר האינטרנט של החברה, בכתובת <http://www.ovdeimedina.co.il>.

שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות

מאזן המסלול הסתכם ביום 31 בדצמבר 2015 ב- 2,353,135 אלפי ש"ח לעומת 2,368,019 אלפי ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014, ירידה של (0.63%). הקיטון בנכסי המסלול נבע בעיקר מהרווחיות באפיקי ההשקעה השונים בקיזוז צבירה שלילית נטו של העמיתים.

שיעור נכסי החוב שאינם סחירים, שהוא כ- 2.22% מסך כל הנכסים לתום שנת 2015, ירד בשיעור של (31.25%) לעומת תום השנה הקודמת, שבה היה שיעורם כ- 3.21% מסך כל הנכסים. הקרן מתמקדת בהשקעה בנכסים סחירים וכמעט ולא מבצעת השקעות חדשות בנכסים לא סחירים. הנכסים הלא סחירים הקיימים נפדים לשיעורין וחלקם קטן באופן הדרגתי מסך נכסי הקרן.

שיעור המניות, שהוא כ- 10.55% מסך כל הנכסים לתום שנת 2015, ירד בשיעור של (5.82%) לעומת תום השנה הקודמת, שבה היה שיעורם כ- 11.13% מסך כל הנכסים.

שיעור ההשקעות האחרות, שהוא כ- 25.78% מסך כל הנכסים לתום שנת 2015, עלה בשיעור של 11.40% לעומת תום השנה הקודמת, שבה היה שיעורם כ- 23.00% מסך כל הנכסים.

מסלול ללא מניות

מדיניות ההשקעה של המסלול

ההשקעות במסגרת המסלול יהיו ללא מניות. היקף ההשקעות באג"ח ממשלתי יהיה לפחות 50% מהיקף הנכסים במסלול, ובכפוף לאמור יושקעו כספי החוסכים על פי מדיניות הדירקטוריון ועל פי שיקול דעתה של וועדת ההשקעות בכל נכס המותר להשקעה, בארץ ובח"ל, על פי ההסדר החוקי. מדיניות ההשקעות של המסלול מפורסמת באתר האינטרנט של החברה, בכתובת <http://www.ovdeimedina.co.il>.

מאזן המסלול הסתכם ביום 31 בדצמבר 2015 ב- 43,719 אלפי ש"ח לעומת 47,728 אלפי ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014, ירידה של (8.40%). ההפסדים באפיק חוב סחירים התווספו לצבירה השלילית נטו של העמיתים.

4. מדיניות ניהול הסיכונים של הקרן

מידע על מדיניות ניהול הסיכונים ראה פרק "ניהול סיכוני שוק" בדוח הדירקטוריון של החברה.

4.1 ניתוח נזילות הקרן

סיכוני נזילות – הקרן מנהלת את נזילות הנכסים שלה על פי תזרימי ההפקדות, ההכנסות מהשקעות במזומן והמשיכות הצפויות.

צרכי הנזילות נובעים גם מזכותם של העמיתים להורות להעביר את כספם לקרן אחרת. האפשרויות של העמיתים להוציא את כספם מהקרן מגדילות את אי הוודאות ביחס לצרכי הנזילות בעתיד, ומקטינות את יכולת הקרן להיערך להם. לקרן נכסים נזילים וסחירים ובאפשרותה לממש מרכיב זה אם יהיו משיכות גדולות מהצפוי.

היחס בין הנכסים הסחירים והנזילים לבין סך הסכומים שהעמיתים בקופת הגמל רשאים למשוך הוא 1.36 במסלול הכללי, ו- 1.17 במסלול ללא מניות. החברה סבורה שיחס זה מספק מענה הולם לאפשרות של העמיתים למשוך את היתרות שצברו.

31/12/2015		נזילות (בשנים)
נכסים, נטו (באלפי ש"ח)		
מסלול ללא מניות	מסלול כללי	
43,703	2,251,955	נכסים נזילים וסחירים
-	17,807	מח"מ של עד שנה
-	34,421	מח"מ מעל שנה
-	46,459	אחרים
43,703	2,350,642	סך הכל

משך החיים הממוצע של נכסי הקרן במסלול הכללי הוא 0.05 שנים ובמסלול ללא מניות - 0 שנים. נתון זה משקף את הזמן הממוצע המשוקלל ממועד הדיווח ועד למועד כל תקבול בזרם המזומנים (קרן וריבית). השקלול נעשה לפי הסכום המהווה של כל תקבול. החישוב אינו כולל "נכסים אחרים", ומתייחס לנכסים סחירים כבעלי מח"מ של אפס שנים.

מידע על סיכון הנזילות של עמיתי הקרן ראה לעיל בפרק 2 - "ניתוח זכויות עמיתי הקרן".

4.2 סיכוני שוק

מדיניות ההשקעות מתבססת על פיזור ההשקעות על מנת לפזר את הסיכונים. דירקטוריון החברה קובע מגבלות לגבי היקף ההשקעה בכל אפיק ואפיק וכך הוא מתרגם את מדיניות ניהול הסיכונים שלו, למסגרת מעשית לפעילות.

ועדת ההשקעות, המתכנסת לעיתים תכופות, מחליטה על שיעורי ההשקעה בפועל בכל אפיק, ומתאימה את השיעורים, במידת הצורך, לשינויים החלים בשווקים השונים ולהתפתחויות הצפויות בשוקי הכספים וההון בישראל ובעולם.

אם מתרחשים אירועים דחופים המחייבים החלטה לפני ההתכנסות המתוכננת של ועדת ההשקעות, מתקיימת התייעצות טלפונית בין החברים בוועדת ההשקעות, ומתקבלות החלטות איך להגיב לאירועים אלו.

החברה קבעה נוהל לטיפול בחובות בעייתיים כנדרש בחוזרי הממונה על שוק ההון והיא פועלת לפיו. במקרה של אג"ח, אשר עקב בעיית פירעון מתנהל או עשוי להתנהל בגינו הסדר חוב, ועדת ההשקעות מקבלת החלטה בדבר אופן הצבעתה באסיפת בעלי האג"ח בהתבסס על נוהל הצבעה באסיפות כלליות שלה ועל המלצות מנהל ההשקעות.

4. מדיניות ניהול הסיכונים של הקרן (המשד)

4.2 סיכוני שוק (המשד)

4.2.1 סיכון מדד וסיכון מטבע

ליום 31 בדצמבר 2015				
<u>סך הכל</u>	<u>במטבע חוץ</u>	<u>בהצמדה למדד</u>	<u>ללא הצמדה</u>	
	<u>או בהצמדה אליו</u>	<u>המחירים לצרכן</u>		
אלפי ש"ח				
				<u>מסלול כללי</u>
2,350,642	704,566	554,496	1,091,580	סך נכסי המסלול
(321,598)	(308,058)	-	(13,540)	חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
				<u>מסלול ללא מניות</u>
43,703	-	18,608	25,095	סך נכסי המסלול

4.2.2 סיכון ריבית

ליום 31 בדצמבר 2015		
<u>ניתוח רגישויות לשינוי בשיעור הריבית</u>		
-1%	+1%	
אחוזים		
		תשואת תיק ההשקעות:
2.47%	(2.25%)	מסלול כללי
0.93%	(0.91%)	מסלול ללא מניות

4.2.3 פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים

מסלול כללי

ליום 31 בדצמבר 2015					
<u>שיעור מסך הנכסים</u>	<u>סך הכל</u>	<u>נסחרות במדד</u>	<u>נסחרות במדד</u>	<u>נ"א 100</u>	
%		<u>בחור"ל</u>	<u>מניות היתר</u>		
אלפי ש"ח					
					<u>ענף משק</u>
15.1%	37,511	1,403	-	36,108	בנקים
6.9%	17,224	11,570	-	5,654	ביטוח
4.8%	11,827	11,202	252	373	ביומד
8.2%	20,397	2,013	1,241	17,143	טכנולוגיה
29.8%	74,033	57,081	-	16,952	מסחר ושירותים
13.0%	32,303	1,379	4,811	26,113	נדל"ן ובינוי
14.4%	35,819	3,734	-	32,085	תעשייה
4.2%	10,310	-	28	10,282	השקעה ואחזקות
3.6%	8,846	-	-	8,846	חיפושי נפט וגז
100%	248,270	88,382	6,332	153,556	סך הכל

4. מדיניות ניהול הסיכונים של הקרן (המשך)

4.3 סיכוני אשראי

החברה מחלקת את השקעות הקרן בין מנפיקים שונים. לפני ההשקעה, החברה בודקת את הדוחות הכספיים של המנפיק, איתנותו הפיננסית, דירוג נייר הערך בידי חברה מדרגת (אם יש) או בדרוג פנימי של מנהלי ההשקעות ופרמטרים רלוונטיים אחרים. בדיקות אלו משפיעות על סכום ההשקעה ועל תנאיה. כמו כן, החברה פועלת לפי הוראות הדין, הקובעות מגבלות שנועדו להתמודד עם סיכון האשראי.

4.3.1 חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר 2015			
סך הכל	שאינם סחירים אלפי ש"ח	סחירים	מסלול כללי
1,275,215	52,228	1,222,987	בארץ
147,376	-	147,376	בחו"ל
<u>1,422,591</u>	<u>52,228</u>	<u>1,370,363</u>	סך הכל נכסי חוב
			מסלול ללא מניות
42,446	-	42,446	בארץ
<u>42,446</u>	-	<u>42,446</u>	סך הכל נכסי חוב

4.3.2 פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים

נכסי חוב בארץ, דירוג מקומי (*):

ליום 31 בדצמבר 2015		
מסלול ללא מניות אלפי ש"ח	מסלול כללי אלפי ש"ח	נכסי חוב סחירים בארץ
38,869	706,058	אגרות חוב ממשלתיות
3,577	287,762	אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים:
-	229,167	בדירוג AA ומעלה
42,446	1,222,987	בדירוג BBB עד A
		סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ
		נכסי חוב שאינם סחירים בארץ
-	34,169	אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים
-	18,059	ובמוסדות פיננסיים:
-	52,228	בדירוג AA ומעלה
42,446	1,275,215	בדירוג BBB עד A
		סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ
		סך הכל נכסי חוב בארץ

(* כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

4. מדיניות ניהול הסיכונים של הקרן (המשך)

4.3 סיכוני אשראי (המשך)

4.3.2 פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים (המשך)

נכסי חוב בחו"ל, דירוג בינלאומי (*):

ליום 31 בדצמבר 2015		
מסלול כללי		
אלפי ש"ח		
		נכסי חוב סחירים בחו"ל
		אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים:
17,696		בדירוג A ומעלה
123,003		בדירוג BBB
6,677		נמוך מ-BBB ולא מדורג
<u>147,376</u>		סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"ל

(* כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

4.3.3 שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים נקבע לרוב באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון מתבססים על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אג"ח קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לניירות ערך בתל אביב. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית להיוון הנכסים השונים. להלן ריבית ממוצעת משוקללת בגין כל אחת מקבוצות הדירוג:

מסלול כללי

עבור נכסי חוב שאינם סחירים לפי דירוג: ליום 31 בדצמבר 2015, באחוזים

1.07	AA ומעלה
4.54	A
6.03	BBB
0.01	נמוך מ-BBB
0.01	לא מדורג

4.3.4 פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים ושאינם סחירים:

ליום 31 בדצמבר 2015

מסלול ללא מניות		מסלול כללי		ענף משק
% מסך הכל	סכום אלפי ש"ח	% מסך הכל	סכום אלפי ש"ח	
5.9%	2,484	12.5%	177,467	בנקים
-	-	3.2%	45,417	ביטוח
-	-	0.4%	5,410	ביומד
1.1%	454	0.4%	5,546	טכנולוגיה
1.5%	639	12.8%	181,952	מסחר ושירותים
-	-	16.3%	232,091	נדל"ן ובינוי
-	-	1.1%	16,291	תעשייה
-	-	3.7%	52,359	השקעה ואחזקות
91.5%	38,869	49.6%	706,058	ממשלתי
<u>100%</u>	<u>42,446</u>	<u>100%</u>	<u>1,422,591</u>	סך הכל

4. מדיניות ניהול הסיכונים של הקרן (המשך)

4.4 סיכונים גיאוגרפיים

מסלול כללי

ליום 31 בדצמבר 2015

מדינה	אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	תעודות סל מניות	קננות נאמנות אחרות אלפי ש"ח	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ
ישראל	706,058	574,797	159,888	-	116,765	1,684,203	(327,744)	1,356,459
ארה"ב	-	54,450	14,470	-	7,582	324,652	-	324,652
יפן	-	-	9,326	-	27	35,715	-	35,715
גרמניה	-	9,241	3,541	-	4,663	38,370	-	38,370
אחר	-	54,576	61,045	5,871	14,195	267,702	6,146	273,848
סך הכל	706,058	693,064	248,270	5,871	143,232	2,350,642	(321,598)	2,029,044

מסלול ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2015

מדינה	אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	השקעות אחרות אלפי ש"ח	סה"כ
ישראל	38,869	3,577	1,257	43,703
סך הכל	38,869	3,577	1,257	43,703

4.5 סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים

סיכון תפעולי - סיכון להפסד העלול להיגרם כתוצאה מכשלים או ליקויים במערכת, שיטות פגומות לעיבוד נתונים, טעויות אנוש, העדר תהליכי בדיקה ובקרה פנימיים נאותים וכן מאירועים חיצוניים. החברה פועלת באופן שוטף להקטנת סיכונים תפעוליים, ולשמירת על עבודה בהתאם לנוהלי עבודה נאותים. בין היתר, מוצגים ונדונים בפני ועדת הביקורת והדירקטוריון דוחות שוטפים של מנהל הסיכונים (למעט הסיכונים הפיננסיים), ובמידת הצורך מבצעת החברה הליכי הפקת הליכים ומעקב אחר יישומם.

החברה מסתייעת במנהל סיכונים (למעט הסיכונים הפיננסיים).

סיכון משפטי - סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם או מחוסר מידע ונתונים, לאמת ולעקוב אחר התחייבויות או זכויות פיננסיות, הנגזרות מהסכם, וכן סיכון להפסד בתביעה, אם תוגש, על ידי העמיתים.

בנוסף, חשופה החברה לקנסות / עיצומים כספיים מאת הממונה על אגף שוק ההון ו/או גורמים רגולטוריים אחרים, ככל שלא תעמוד בכללים שנקבעו על פי החקיקה, התקנות, ויתר הוראות הדין החלות עליה. החברה פועלת ומדווחת לרשויות על פי הדין, במתכונת הנדרשת ובמועדים הנדרשים. החברה מעסיקה ממונה ציות ואכיפה פנימית לצורך עמידה בהוראות הדין.

החברה מסתייעת ביועץ משפטי לקבלת ייעוץ משפטי שוטף, ובין היתר לליווי ישיבות הדירקטוריון שלה וועדות נוספות, ליווי הליכים תחרותיים שעורכת החברה ולטיפול בנושא פיגורי מעסיקים בהעברת כספים לקרן, במידת הצורך.

4.6 גורמי הסיכון

בטבלה להלן מוצגים גורמי הסיכון ומידת השפעתם בהתאם להערכת הנהלת החברה ומנהל הסיכונים שלה, על עסקי התאגיד:

מידת ההשפעה של גורם הסיכון על הקרן			גורם הסיכון	סוג הסיכון
השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה		
		X	סיכון הקשור בגורמים המאקרו כלכליים, כגון: עליה באבטלה, עליה/ירידה חדה באינפלציה וירידה בצריכה, אשר יפגעו ברווחי החברות המוחזקות בפורטפוליו הנכסים של הקרן.	סיכונים מאקרו (פיננסיים)
		X	סיכונים הקשורים בגורמים שאינם כתוצאה מהפעילות אך שתהיה להם השלכה על המשך/עיכוב בפעילות השוטפת, כגון: רעידת אדמה, שריפה, הצפה, מלחמה וכד'.	סיכונים מאקרו (למעט פיננסיים)
X			סיכונים רגולציה: התגברות הרגולציה עלולה לפגוע בגופים הקטנים במשק ולייצר מדיניות שמטיבה עם הגופים הגדולים.	סיכונים ענפיים (פיננסיים)
X			סיכונים רגולציה חדשה אשר תיפגע קשות בתפעול הקופות הענפיות בתפעול.	סיכונים ענפיים (למעט פיננסיים)
	X		הסיכון להפסד כספי הנובע מחשיפה לענף בודד.	סיכונים מיוחדים לחברה (פיננסיים)
		X	ריכוז כלל הפעילות מול בנק מתפעל אחד.	סיכונים מיוחדים לחברה (למעט פיננסיים)
	X		סיכונים תחרות, סיכונים גיאופוליטיים, סיכונים אבטחת מידע, סיכונים תפעוליים.	סיכונים של הקרן בעלי השפעה מהותית על החברה (פיננסיים)
		X	סיכון תחרות - מעבר עמיתים מסיבי לקופות אחרות, סיכון מחשובי - קריסת מערכות מידע, סיכונים תפעוליים לרבות הון אנושי - אובדן ידע מקצועי.	סיכונים של הקרן בעלי השפעה מהותית על החברה (למעט פיננסיים)

דוח רואה החשבון המבקר לעמיתים של קרן השתלמות לעובדי המדינה

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של קרן השתלמות לעובדי המדינה (להלן - "הקופה") לימים 31 בדצמבר, 2015 ו- 2014 ואת דוחות הכנסות והוצאות והדוחות על השינויים בזכויות העמיתים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה לניהול קרן השתלמות לעובדי המדינה בע"מ (להלן - "החברה המנהלת"). אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התש"לג - 1973. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הקופה לימים 31 בדצמבר, 2015 ו- 2014 ואת תוצאות פעולותיה והשינויים בזכויות העמיתים שלה לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015 בהתאם לכללי החשבונאות והדיווח, אשר נקבעו בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד - 1964. כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות סעיף 33 לחוק החברות הממשלתיות, התש"ה - 1975 ולחוזרי רשות החברות הממשלתיות.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה- PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר, 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO, והדוח שלנו מיום 29 במרץ, 2016 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה.

קנובל בלצר ושות'
רואי חשבון

תל - אביב, 29 במרץ, 2016.

"Neither MGI nor Knobel Beltzer Soraya group, nor any MGI member firm accepts responsibility for the activities, work, opinions or service of any other members.
MGI is a worldwide association of independent auditing, accounting and consulting firms."

מחלקה כלכלית ושוק ההון

רחוב מוזס נוח ויהודה, בית אגיש רבד, תל אביב

סניף ראשי

רח' המסגר 20, תל-אביב 6777673, ת.ד. 57624 תל אביב 6157601

טל': 03-6393020; פקס: 03-6393021

דואר אלקטרוני - mgi@mgi-israel.co.il

כתובת האתר של המשרד: www.mgi-israel.co.il

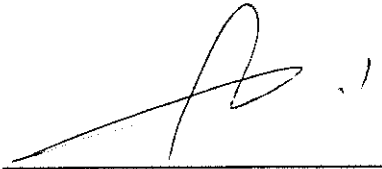
הצהרה (certification)

(בהתאם לתקנות החברות הממשלתיות (דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון), התשס"ו – 2005).

אני רו"ח יוסי דואר, מצהיר כי:

1. בחנתי את הדוחות הכספיים של קרן השתלמות לעובדי המדינה (להלן – "הקרן") לשנת 2015 (להלן – הדוחות).
  2. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות אינם כוללים מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שניתנו, לאור הנסיבות שבהן ניתנו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוחות.
  3. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות הכספיים משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות את המצב הכספי ואת תוצאות הפעולות של הקרן לימים ולתקופות המוצגים בדוחות.
  4. אני, לצד אחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, אחראי לקביעתם ולהתקיימותם בחברה של בקרות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוחות. בהתאם לכך קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות.
  5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, גילינו לרואה החשבון המבקר של החברה ולדירקטוריון שלה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר –
- (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות, ככל שהיו, בקביעתה או בהפעלתה של בקרה פנימית על דיווח כספי העלולים, באופן סביר, להשפיע לרעה על יכולת החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח מידע כספי.
- (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, ככל שהייתה, שמעורבים בה מנהלים או עובדים אחרים בעלי תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

רו"ח יוסי דואר, דירקטור

29/03/2016

תאריך

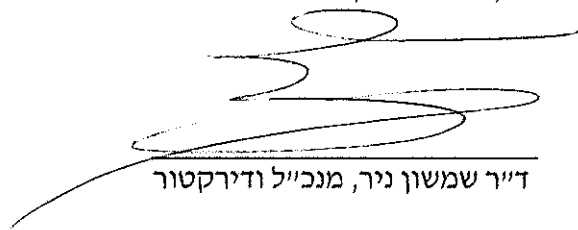
הצהרה (certification)

(בהתאם לתקנות החברות הממשלתיות (דוח נוסף בדבר הפעולות שנקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון), התשס"ו – 2005).

אני, ד"ר שמשון ניר, מצהיר כי:

1. בחנתי את הדוחות הכספיים של קרן השתלמות לעובדי המדינה (להלן – "הקרן") לשנת 2015 (להלן – הדוחות).
  2. למיטב ידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות אינם כוללים מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שניתנו, לאור הנסיבות שבהן ניתנו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוחות.
  3. למיטב ידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות הכספיים משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות את המצב הכספי ואת תוצאות הפעולות של הקרן לימים ולתקופות המוצגים בדוחות.
  4. אני, לצד אחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, אחראי לקביעתם ולהתקיימותם בחברה של בקרות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוחות. בהתאם לכך קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות.
  5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, גילינו לרואה החשבון המבקר של החברה ולדירקטוריון שלה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר –
- (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות, ככל שהיו, בקביעתה או בהפעלתה של בקרה פנימית על דיווח כספי העלולים, באופן סביר, להשפיע לרעה על יכולת החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח מידע כספי.
- (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, ככל שהייתה, שמעורבים בה מנהלים או עובדים אחרים בעלי תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

ד"ר שמשון ניר, מנכ"ל ודירקטור

29/03/2016

תאריך

הצהרה (certification)

(בהתאם לתקנות החברות הממשלתיות (זוח נוסף בדבר הפעולות שנקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון), התשס"ו – 2005).

אני, רו"ח ליהי פשה-עיון, מצהירה כי:

1. בחנתי את הדוחות הכספיים של קרן השתלמות לעובדי המדינה (להלן – "הקרן") לשנת 2015 (להלן – הדוחות).
2. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות אינם כוללים מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שניתנו, לאור הנסיבות שבהן ניתנו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוחות.
3. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות הכספיים משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות את המצב הכספי ואת תוצאות הפעולות של הקרן לימים ולתקופות המוצגים בדוחות.
4. אני, לצד אחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, אחראית לקביעתם ולהתקיימותם בחברה של בקרות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוחות. בהתאם לכך קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות.
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, גילינו לרואה החשבון המבקר של החברה ולדירקטוריון שלה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר –
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות, ככל שהיו, בקביעתה או בהפעלתה של בקרה פנימית על דיווח כספי העלולים, באופן סביר, להשפיע לרעה על יכולת החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח מידע כספי.
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, ככל שהייתה, שמעורבים בה מנהלים או עובדים אחרים בעלי תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

רו"ח ליהי פשה-עיון, סמנכ"ל

29/03/2016

תאריך

הצהרה (certification)

(בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2010-9-7 "בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים" של אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון).

אני, ד"ר שמשון ניר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של קרן השתלמות לעובדי המדינה (להלן - "הקרן") לשנת 2015 (להלן - "הדוח").
2. למיטב ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. למיטב ידיעתי, הדוחות הכספיים השנתיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעולות של הקרן למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקרן; וכן-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הקרן והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי הנוגע לקרן. וכן-
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות ככל שהיו, בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן; וכן-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, ככל שהייתה, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי הנוגע לקרן.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

ד"ר שמשון ניר, מנכ"ל ודירקטור

29/03/2016
תאריך

הצהרה (certification)

(בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2010-9-7 "בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים" של אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון).

אני, רו"ח ליהי פשה-עיון, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של קרן השתלמות לעובדי המדינה (להלן - "הקרן") לשנת 2015 (להלן - "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים השנתיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעולות של הקרן למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקרן; וכך-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הקרן והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי הנוגע לקרן. וכך-
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות ככל שהיו, בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן; וכך-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, ככל שהייתה, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי הנוגע לקרן.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריותו של אדם אחר, על פי כל דין.

רו"ח ליהי פשה-עיון, סמנכ"ל

29/03/2016

תאריך

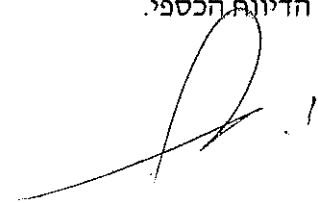

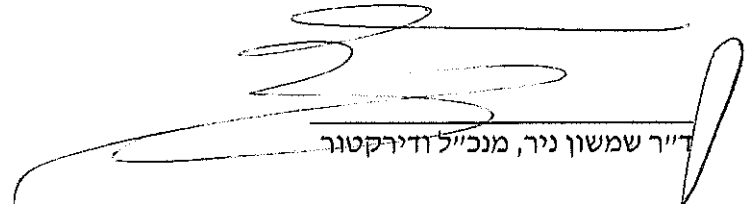
**דוח של הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי לפי תקנות החברות
הממשלתיות (דוחות נוספים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי), התשס"ח-
2007**

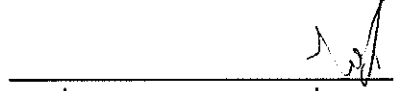
הנהלה, בפקוח ובאישור הדירקטוריון של החברה לניהול קרן השתלמות לעובדי המדינה בע"מ (להלן – "החברה"), אחראים לקביעתה והתקיימותה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי בחברה. בקרה פנימית על דיווח כספי היא תהליך המיועד לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים למטרות חיצוניות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים והוראות חוק החברות הממשלתיות. בשל המגבלות המובנות שלה, מערכת בקרה פנימית על דיווח כספי אינה מיועדת לספק בטחון מוחלט שהצגה מוטעית בדוחות הכספיים תימנע או תתגלה.

הדירקטוריון והנהלה ביצעו בדיקה והערכה על הבקרה הפנימית בחברה על דיווח כספי והאפקטיביות שלה, בהתבסס על הקריטריונים שנקבעו במודל בקרה המכונה "מודל קוסו". בהתבסס על הערכה זו, הדירקטוריון והנהלת החברה הגיעו למסקנה, כי הבקרה הפנימית בחברה על הדיווח הכספי של החברה לתקופה המסתיימת ביום 31.12.2015 היא אפקטיבית.

לא חלו שינויים בשנה האחרונה שהשפיעו באופן מהותי או העשויים להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

רו"ח יוסי דואר, דירקטור

ד"ר שמשון ניר, מנכ"ל דירקטור

רו"ח ליהי פשה-עיון, סמנכ"ל

29/03/2016

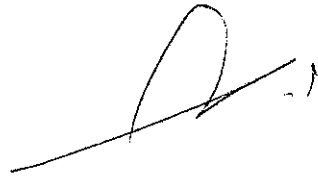
תאריך

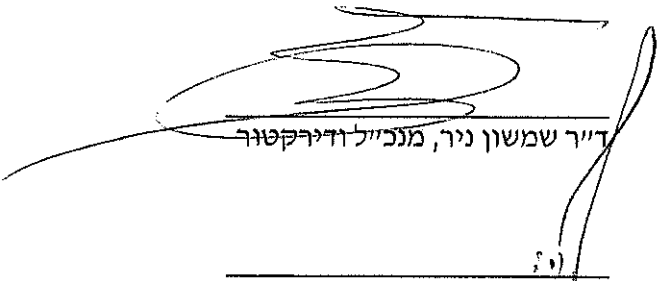
דוח של הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

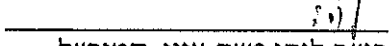
הנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של החברה לניהול קרן השתלמות לעובדי המדינה בע"מ (להלן – "החברה"), אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי בחברה. מערכת הבקרה הפנימית של החברה תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

הנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות הנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, הנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

נהלת החברה בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו הנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2015, הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

ר״ח יוסי דואר, דירקטור

ד״ר שמשון ניר, מנכ״ל דירקטור

ר״ח ליהי פשה-עיון, סמנכ״ל

29/03/2016

תאריך

דוח רואה החשבון המבקר לעמיתים של קרן השתלמות לעובדי המדינה

בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי ובהתאם לתקנות החברות הממשלתיות (דוחות נוספים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי), התשס"ח-2007

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של קרן השתלמות לעובדי המדינה (להלן - "הקופה") ליום 31 בדצמבר, 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של החברה לניהול קרן השתלמות לעובדי המדינה בע"מ (להלן - "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקופה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קויימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קופה וחברה ממשלתית הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי החשבונאות והדיווח, אשר נקבעו בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, בהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) ובהתאם לתקנות החברות הממשלתיות. בקרה פנימית על דיווח כספי של קופה וחברה ממשלתית כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקופה (לרבות הוצאתם מרשות); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי החשבונאות והדיווח, אשר נקבעו בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד - 1964, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקופה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה המנהלת; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקופה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר, 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקופה ליום 31 בדצמבר, 2015 ולשנה הסתיימה באותו תאריך, והדוח שלנו מיום 29 במרץ, 2016 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

קנובל בלצר ושות'
רואי חשבון

תל - אביב, 29 במרץ, 2016.

"Neither MGI nor Knobel Beltzer Soraya group, nor any MGI member firm accepts responsibility for the activities, work, opinions or service of any other members.

MGI is a worldwide association of independent auditing, accounting and consulting firms."

מחלקה כלכלית ושוק ההון

רחוב מוזס נוח ויהודה, בית אגיש רכד, תל אביב

סניף ראשי

רח' המסגר 20, תל-אביב 6777673, ת.ד. 57624 תל אביב 6157601

טל': 03-6393020; פקס: 03-6393021

דואר אלקטרוני - mgi@mgi-israel.co.il

כתובת האתר של המשרד: www.mgi-israel.co.il

31 בדצמבר 2014	31 בדצמבר 2015	ביאור	רכוש שוטף
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
125,853	75,757		מזומנים ושווי מזומנים
1,099	1,037	3	חייבים ויתרות חובה
126,952	76,794		
			השקעות פיננסיות
1,404,553	1,412,809	4	נכסי חוב סחירים
75,972	52,228	5	נכסי חוב שאינם סחירים
263,619	248,270	6	מניות
544,651	606,753	7	השקעות אחרות
2,288,795	2,320,060		סך כל ההשקעות הפיננסיות
2,415,747	2,396,854		סך כל הנכסים
1,916	2,509	8	זכאים ויתרות זכות
2,413,831	2,394,345		זכויות העמיתים
2,415,747	2,396,854		סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

רו"ח ליהי פשה-עיון
סמנכ"ל

ד"ר שמשון ניר
מנכ"ל ודירקטור

רו"ח יוסי דואר
דירקטור

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 29 במרץ 2016.

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

31 בדצמבר 2014	31 בדצמבר 2015	ביאור	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
			רכוש שוטף
121,861	74,484		מזומנים ושווי מזומנים
1,099	1,037	3	חייבים ויתרות חובה
122,960	75,521		
			השקעות פיננסיות
1,360,817	1,370,363	4	נכסי חוב סחירים
75,972	52,228	5	נכסי חוב שאינם סחירים
263,619	248,270	6	מניות
544,651	606,753	7	השקעות אחרות
2,245,059	2,277,614		סך כל ההשקעות הפיננסיות
2,368,019	2,353,135		סך כל הנכסים
			זכאים ויתרות זכות
1,905	2,493	8	
2,366,114	2,350,642		זכויות העמיתים
2,368,019	2,353,135		סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

31 בדצמבר 2014	31 בדצמבר 2015	ביאור	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
			רכוש שוטף
3,992	1,273		מזומנים ושווי מזומנים
3,992	1,273		
			השקעות פיננסיות
43,736	42,446	4	נכסי חוב סחירים
43,736	42,446		סך כל ההשקעות הפיננסיות
47,728	43,719		סך כל הנכסים
			זכאים ויתרות זכות
11	16	8	זכויות העמיתים
47,717	43,703		
47,728	43,719		סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור
2013	2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
			הכנסות (הפסדים)
(365)	(11,180)	438	מזומנים ושווי מזומנים, נטו מהשקעות:
64,577	61,119	21,963	מנכסי חוב סחירים
10,234	(3,295)	2,692	מנכסי חוב שאינם סחירים
44,923	17,184	14,706	ממניות
67,709	64,935	8,569	מהשקעות אחרות
187,443	139,943	47,930	
42	8	9	הכנסות אחרות
187,120	128,771	48,377	סך כל ההכנסות
			הוצאות
7,141	5,528	6,611	9 דמי ניהול
1,907	1,923	2,495	10 הוצאות ישירות
1,108	1,613	1,406	13 מסים
10,156	9,064	10,512	סך כל ההוצאות
176,964	119,707	37,865	עודף הכנסות על הוצאות לתקופה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור
2013	2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
			הכנסות (הפסדים)
(398)	(11,194)	437	ממזומנים ושווי מזומנים, נטו מהשקעות:
63,503	61,079	22,287	מנכסי חוב סחירים
10,234	(3,295)	2,692	מנכסי חוב שאינם סחירים
44,923	17,184	14,706	ממניות
67,709	64,935	8,569	מהשקעות אחרות
186,369	139,903	48,254	
42	8	9	הכנסות אחרות
186,013	128,717	48,700	סך כל ההכנסות
			הוצאות
6,988	5,421	6,485	9 דמי ניהול
1,896	1,917	2,491	10 הוצאות ישירות
1,108	1,613	1,406	13 מסים
9,992	8,951	10,382	סך כל ההוצאות
176,021	119,766	38,318	עודף הכנסות על הוצאות לתקופה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור
2013	2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
			הכנסות (הפסדים)
33	14	1	ממזומנים ושווי מזומנים, נטו מהשקעות:
1,074	40	(324)	מנכסי חוב סחירים
1,074	40	(324)	
1,107	54	(323)	סך כל ההכנסות (הפסדים)
			הוצאות
153	107	126	דמי ניהול
11	6	4	הוצאות ישירות
164	113	130	סך כל ההוצאות
943	(59)	(453)	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
<u>2,210,089</u>	<u>2,358,657</u>	<u>2,413,831</u>	זכויות העמיתים ליום 1 בינואר של השנה
<u>338,613</u>	<u>330,436</u>	<u>322,157</u>	תקבולים מדמי גמולים
<u>(302,982)</u>	<u>(308,030)</u>	<u>(280,503)</u>	תשלומים לעמיתים
			העברות צבירה לקרן
10,521	5,709	4,378	העברות מקרנות השתלמות
-	(15)	-	העברות צבירה מהקרן
<u>(74,548)</u>	<u>(92,633)</u>	<u>(103,383)</u>	העברות לקרנות פנסיה
<u>(64,027)</u>	<u>(86,939)</u>	<u>(99,005)</u>	העברות לקרנות השתלמות
			העברות צבירה, נטו
<u>176,964</u>	<u>119,707</u>	<u>37,865</u>	עודף הכנסות על הוצאות לתקופה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
<u><u>2,358,657</u></u>	<u><u>2,413,831</u></u>	<u><u>2,394,345</u></u>	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
<u>2,160,575</u>	<u>2,309,066</u>	<u>2,366,114</u>	זכויות העמיתים ליום 1 בינואר של השנה
<u>334,274</u>	<u>326,385</u>	<u>318,263</u>	תקבולים מדמי גמולים
<u>(299,676)</u>	<u>(304,354)</u>	<u>(276,582)</u>	תשלומים לעמיתים
			העברות צבירה לקרן
9,211	4,927	4,356	העברות מקרנות השתלמות
2,958	3,013	2,567	העברות בין מסלולים
			העברות צבירה מהקרן
-	(15)	-	העברות לקרנות פנסיה
(72,853)	(89,911)	(99,513)	העברות לקרנות השתלמות
<u>(1,444)</u>	<u>(2,763)</u>	<u>(2,881)</u>	העברות בין מסלולים
<u>(62,128)</u>	<u>(84,749)</u>	<u>(95,471)</u>	העברות צבירה, נטו
<u>176,021</u>	<u>119,766</u>	<u>38,318</u>	עודף הכנסות על הוצאות לתקופה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
<u>2,309,066</u>	<u>2,366,114</u>	<u>2,350,642</u>	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
<u>49,514</u>	<u>49,591</u>	<u>47,717</u>	זכויות העמיתים ליום 1 בינואר של השנה
<u>4,339</u>	<u>4,051</u>	<u>3,894</u>	תקבולים מדמי גמולים
<u>(3,306)</u>	<u>(3,676)</u>	<u>(3,921)</u>	תשלומים לעמיתים
			העברות צבירה לקרן
1,310	782	22	העברות מקרנות השתלמות
1,444	2,763	2,881	העברות בין מסלולים
			העברות צבירה מהקרן
(1,695)	(2,722)	(3,870)	העברות לקרנות השתלמות
<u>(2,958)</u>	<u>(3,013)</u>	<u>(2,567)</u>	העברות בין מסלולים
<u>(1,899)</u>	<u>(2,190)</u>	<u>(3,534)</u>	העברות צבירה, נטו
<u>943</u>	<u>(59)</u>	<u>(453)</u>	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
<u>49,591</u>	<u>47,717</u>	<u>43,703</u>	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 - כללי

א. קרן השתלמות לעובדי המדינה (להלן - "הקרן") מאושרת כקרן השתלמות לשכירים. בקרן שני מסלולי השקעה: מסלול כללי ומסלול ללא מניות. הקרן הינה קופת גמל ענפית כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 ומיועדת לכל אחד מאלה: עובד מדינה, או עובד בתאגיד ממשלתי או בתאגיד שהיה תאגיד ממשלתי, המדורג בדירוג המינהלי או בדירוגים אחרים, לרבות עובד בדירוג מקביל לדירוג המינהלי, או עובד בדירוג המינהלי או מקביל בארגונים אחרים שהדירקטוריון יאשר את הצטרפותו וגמלאי, שהיה עובד כאמור בהגדרה זו. החברה לניהול קרן ההשתלמות לעובדי המדינה בע"מ (להלן - "החברה") עוסקת בניהול הקרן. הקרן הוקמה ביום 11 במרץ 1981 במסגרת הסכמי שכר בסקטור הציבורי.

ב. הגדרות

צדדים קשורים - כמשמעותם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2013 ובתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד - 1964.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

עיקרי המדיניות החשבונאית, אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים בעקביות בכל התקופות המוצגות, הינם כדלקמן:

א. עיקרי המדיניות החשבונאית

1. הדוחות הכספיים נערכו בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בקופות גמל, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005, לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (חישוב שווי נכסים), התשס"ט-2009 (להלן "תקנות חישוב שווי") ולהוראות אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן - "אגף שוק ההון").
2. הדיווח הכספי בדוחות אלו הוא בשקלים חדשים נומינליים.

ב. הצגת הנכסים וההתחייבויות

נכסי הקרן והתחייבויותיה נכללו בדוחות הכספיים לפי כללי ההערכה, שנקבעו בתקנות חישוב שווי ובהוראות הדיווח של אגף שוק ההון, כמפורט להלן:

1. מזומנים ושווי מזומנים

פיקדונות קצרי מועד, שתקופת הפירעון בעת הפקדתם לא הייתה ארוכה יותר משלושה חודשים מוצגים בסעיף זה. הפיקדונות כוללים ריבית שנצברה לפי התנאים הנקובים בכל פיקדון. מזומנים ופיקדונות במטבע חוץ נכללו בדוח על המצב הכספי לפי שער החליפין היציג של אותו מטבע ביחס לשקל למועד הדיווח. הפרשי שער בגין מזומנים ושווי מזומנים נרשמו בהכנסות (הפסדים) ממזומנים ושווי מזומנים.

2. השקעות פיננסיות סחירות

השקעות פיננסיות סחירות כלולות בדוחות הכספיים, כדלהלן: ככלל, השקעות כאמור בארץ מוצגות לפי שווי השוק למועד הדיווח, לפי שער הסגירה שנקבע להשקעה ביום המסחר האחרון בבורסה בתל-אביב. מניות שנסחרות הן בארץ והן בחו"ל משוערכות לפי שווי השוק למועד הדיווח. שווי השוק נקבע לפי הבורסה בה כל מניה רשומה למסחר, ולפי שער הסגירה באותה בורסה ביום המסחר האחרון בשנת 2015. שווי השוק בחו"ל מתורגם לשקלים לפי שערי החליפין היציגים למועד הדיווח. כל המניות הנ"ל מסווגות כמניות סחירות בחו"ל.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ב. הצגת הנכסים וההתחייבויות (המשך)

3. השקעות פיננסיות שאינן סחירות

השקעות פיננסיות שאינן סחירות כלולות בדוחות הכספיים, כדלהלן:
 נכסי חוב שאינם סחירים - בהתאם לשערך שנקבע על ידי החברה הזוכה במכרז לציטוט מחירים, ככל שניתן שערך לנכס זה ו/או החלטת ועדת השקעות של החברה.
 חוזים עתידיים (FORWARD) - על פי נוסחא, המביאה בחשבון את המחיר העתידי והמחיר למועד הדיווח של נכס הבסיס, שערי ריבית להיוון, והתקופה עד סיום החוזה. רווח או הפסד הנובע מהחוזה נקף במלואו לדוח הכנסות והוצאות כנגד סעיף "השקעות אחרות" או סעיף "זכאים ויתרות זכות" בדוח על המצב הכספי, לפי העניין.
 קרנות השקעה - השווי המוצג מתבסס על הדיווחים של הקרנות על שווי האחזקה של השותפים בהם. השערך נעשה על יסוד המידע האחרון, שהתקבל מקרן ההשקעה עד למועד הדיווח.
 מכשירים פיננסיים מורכבים (כגון CDO) - לפי ציטוטים מהמנפיק ו/או החלטת ועדת ההשקעות של החברה.
 אגרות חוב, שבהם הופסק המסחר או שהחברה המנפיקה לא עמדה בהתחייבות לתשלומים בגין, משוערכות לפי שער שמוסר מנהל תיק ההשקעות. מנגנון השערך אושר על ידי ועדת ההשקעות של החברה.

4. עסקאות במטבע חוץ

עסקה הנקובה במטבע חוץ נרשמת במועד ההכרה הראשוני בשקלים בהתאם לשער החליפין היציג של מטבע החוץ במועד העסקה.
 פריטים כספיים במטבע חוץ מדווחים לפי שער החליפין היציג ליום הדיווח.

5. ריבית ודיבידנד לקבל

ריבית לקבל - ריבית (לרבות הפרשי הצמדה), שטרם התקבלה עד למועד הדיווח, על איגרת חוב סחירה אשר עברה את יום ה- EX.
 דיבידנד לקבל - דיבידנד, אשר עבר את יום ה- EX, וטרם התקבל עד למועד הדיווח.

6. זכויות העמיתים

תקבולים והעברות לקרן ותשלומים והעברות מהקרן נכללים בחשבונות עם גבייתם או עם פירעונם, בהתאמה. לפיכך, הדוחות על השינויים בזכויות העמיתים אינם כוללים סכומים שהצטברו ושטרם התקבלו או שולמו.

ג. הכנסות והוצאות

ההכנסות וההוצאות נכללות בדוח הכנסות והוצאות לפי בסיס מצטבר.

ד. שימוש באומדנים בעריכת הדוחות הכספיים

בעריכת דוחות כספיים לפי כללי חשבונאות מקובלים ההנהלה נדרשת להשתמש באומדנים ובהערכות. האומדנים וההערכות משפיעים על הנתונים המדווחים בדבר נכסים והתחייבויות, על הנתונים בדבר התחייבויות תלויות, שניתן להם גילוי בדוחות הכספיים, וכן על נתוני הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. התוצאות עשויות להיות שונות מאומדנים אלו.

ה. שיעורי השינוי במדדים נבחרים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
(באחוזים)			
1.91	(0.10)	(0.90)	מדד המחירים לצרכן (מדד ידוע)
(7.02)	12.04	0.33	שער החליפין של דולר ארצות הברית

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר		מסלול כללי
2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,095	1,019	ריבית ודיבידנד לקבל
4	18	חייבים אחרים
<u>1,099</u>	<u>1,037</u>	סך הכל חייבים ויתרות חובה

במסלול ללא מניות אין יתרות בחייבים ויתרות חובה.

ביאור 4 - נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר		מצרפי
2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
739,936	744,927	אגרות חוב ממשלתיות
664,617	667,882	אגרות חוב קונצרניות: שאינן ניתנות להמרה
<u>1,404,553</u>	<u>1,412,809</u>	סך הכל נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר		מסלול כללי
2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
702,391	706,058	אגרות חוב ממשלתיות
658,426	664,305	אגרות חוב קונצרניות: שאינן ניתנות להמרה
<u>1,360,817</u>	<u>1,370,363</u>	סך הכל נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר		מסלול ללא מניות
2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
37,545	38,869	אגרות חוב ממשלתיות
6,191	3,577	אגרות חוב קונצרניות: שאינן ניתנות להמרה
<u>43,736</u>	<u>42,446</u>	סך הכל נכסי חוב סחירים

ביאורים לדוחות הכספיים לשנת 2015

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר		מסלול כללי
2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
38,120	28,759	אגרות חוב קונצרניות: שאינן ניתנות להמרה
37,852	23,469	פיקדונות בבנקים
75,972	52,228	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

במסלול ללא מניות אין השקעה בנכסי חוב לא סחירים.

ביאור 6 - מניות

ליום 31 בדצמבר		מסלול כללי
2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
263,619	248,270	מניות סחירות
263,619	248,270	סך הכל מניות

במסלול ללא מניות אין השקעה במניות.

ביאור 7 - השקעות אחרות

ליום 31 בדצמבר		מסלול כללי
2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	א. הרכב
513,493	554,051	השקעות אחרות סחירות:
-	5,871	תעודות סל
1,300	372	קרנות נאמנות
508	-	מוצרים מובנים
515,301	560,294	מכשירים נגזרים
28,659	46,344	השקעות אחרות שאינן סחירות:
137	115	קרנות השקעה וקרנות הון סיכון
554	-	מוצרים מובנים
29,350	46,459	מכשירים נגזרים
544,651	606,753	סך הכל השקעות אחרות

ביאור 7 - השקעות אחרות (המשד)

ב. מכשירים נגזרים (ראה ביאור 8) :

להלן סכום החשיפה, נטו לנכס הבסיס, המוצג במונחי דלתא של העסקאות הפיננסיות שנעשו למועד הדיווח :

ליום 31 בדצמבר		
2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
4,980	(13,540)	מניות
(179,081)	(308,058)	מטבע זר

במסלול ללא מניות אין השקעה בהשקעות אחרות.

ביאור 8 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר		מצרפי
2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
550	776	חברה מנהלת
87	160	מוסדות
1,279	1,573	התחייבויות בגין נגזרים
1,916	2,509	סך הכל זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר		מסלול כללי
2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
539	760	חברה מנהלת
87	160	מוסדות
1,279	1,573	התחייבויות בגין נגזרים
1,905	2,493	סך הכל זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר		מסלול ללא מניות
2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
11	16	חברה מנהלת
11	16	סך הכל זכאים ויתרות זכות

ביאורים לדוחות הכספיים לשנת 2015

ביאור 9 - דמי ניהול

א. שיעור דמי הניהול זהה לכל העמיתים בכל המסלולים.

ב. שיעור דמי ניהול מעמיתים:

2013	2014	2015	
2%	2%	2%	שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין
0.31%	0.23%	0.26%	שיעור דמי ניהול שגבתה החברה המנהלת בפועל

ביאור 10 - הוצאות ישירות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			מצרפי			
2013	2014	2015	2013	2014	2015	
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת			אלפי ש"ח			
0.021%	0.027%	0.031%	462	637	758	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.011%	0.018%	0.035%	245	420	850	עמלות ניהול חיצוני: בגין השקעות בקרנות השקעה
0.054%	0.037%	0.037%	1,200	866	887	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
			<u>1,907</u>	<u>1,923</u>	<u>2,495</u>	סך הכל עמלות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			מסלול כללי			
2013	2014	2015	2013	2014	2015	
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת			אלפי ש"ח			
0.021%	0.027%	0.032%	451	631	754	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.011%	0.018%	0.036%	245	420	850	עמלות ניהול חיצוני: בגין השקעות בקרנות השקעה
0.056%	0.037%	0.037%	1,200	866	887	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
			<u>1,896</u>	<u>1,917</u>	<u>2,491</u>	סך הכל עמלות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			מסלול ללא מניות			
2013	2014	2015	2013	2014	2015	
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת			אלפי ש"ח			
0.022%	0.012%	0.008%	11	6	4	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
			<u>11</u>	<u>6</u>	<u>4</u>	סך הכל עמלות

ביאורים לדוחות הכספיים לשנת 2015

ביאור 11 - תשואות מסלולי השקעה

תשואה ממוצעת שנתית נומינלית ברוטו לשנים שהוצגו	תשואה שנתית נומינלית ברוטו					
	2011	2012	2013	2014	2015	
	באחוזים					
4.30%	(2.76%)	8.95%	8.50%	5.44%	1.84%	מסלול כללי
1.61%	3.18%	3.36%	2.24%	0.09%	(0.73%)	מסלול ללא מניות

ביאור 12 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

מידע על עסקאות ויתרות עם מדינת ישראל והגופים הקשורים אליה לא הוצג בביאור זה.

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (מצרפי)

ליום 31 בדצמבר		
2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
550	776	זכאים - חברה מנהלת

היתרה (בערך מוחלט) הגבוהה ביותר במשך השנה (על בסיס סופי רבעון) של החברה המנהלת עמדה על 776 אלפי ש"ח. היתרה אינה צמודה ואינה נושאת ריבית.

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (מצרפי)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
7,141	5,528	6,611	דמי ניהול לחברה המנהלת
87	72	99	הוצאות ישירות (*)

(*) בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים) התשע"ב-2012, מנהל התיק מוגדר כצד קשור.

ביאור 13 - מסים

ככלל, הכנסות הקרן פטורות ממס בישראל לפי סעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה ובכפוף ליתר הוראות הפקודה. הקרן משקיעה בניירות ערך זרים בחו"ל. בגין הכנסות מהשקעות אלו מנוכה לקרן בחו"ל מס במקור, כמו למחזיקים אחרים בניירות בחו"ל. המס שנוכה במקור בחו"ל נרשם בהוצאות מסים בדוחות הכנסות והוצאות.

ביאור 14 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. חוק הגנת השכר, התשי"ח - 1958 ותקנות שהותקנו על פיו, לרבות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תשלומים לקופת גמל), התשע"ד-2014, מטילים על החברה לפעול בנסיבות, שפורטו בחקיקה הנ"ל בקשר לחובות של מעסיקים לעובדיהם, לרבות חובות ששולמו לקרן באיחור (להלן: "פיגורי מעסיקים"). במקרים של פיגורי מעסיקים, מדיניות הקרן היא לנקוט באמצעים לגביית החוב, לרבות בהליכים משפטיים.

בהתאם לתקנות הגנת השכר (פרטים ומסירת הודעות), התשל"ו - 1976, שנקבעו מכח החוק הנ"ל, מוטלת על המעסיק חובת דיווח למסור לחברה פרטים לגבי עובדיו, הכוללים בין היתר גם את שכר העבודה ששולם להם ואת סכומי חלקם של העובד והמעביד בתשלום לקרן. כמו כן, על המעסיק לדווח באופן שוטף לחברה על שינוי בחלק מפרטים אלו, ככל שאירע, ובמיוחד על שינוי בשכר או על מעבר העובדים לקרן אחרת. ככל שהמעביד אינו מעביר נתונים, כאמור, ו/או מעביר נתונים באיחור ו/או מעביר את התשלומים באיחור, נאלצת החברה לבצע אומדן של חובו בגין אי תשלום הקרן ובגין הריבית בשל הפיגור בתשלום. מהאמור לעיל עולה, כי קיים קושי מובנה במילוי ההוראות, הנדרשות בחוק הגנת השכר ותקנותיו. עם זאת, לאחר קבלת הנתונים המלאים מהמעסיק בעקבות דרישת החברה, מעדכנת החברה את הנתונים בהתאם לנתוני האמת. יצוין, כי בתאריך 1 בנובמבר 2016 נכנס לתוקפו חוזר גופים מוסדיים 9-35-2015 בדבר תשלומים לקופת גמל וכן התיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופת גמל) (תשלומים לקופת גמל), התשע"ד-2014, במסגרתם נקבעו הוראות עדכניות לעניין אופן הפקדת תשלומים לקופ"ג ולעניין אופן העברת דיווח על הפקדת תשלומים לקופ"ג. ראה פירוט בסעיף 3 חלק ג' "מידע נוסף ברמת כלל החברה", לדוח על עסקי התאגיד של החברה.

האומדן לסכום החוב של המעסיקים לקרן במועד הדיווח בגין הפסקות ברצף העברת התשלומים הוא כ- 2,491 אלפי ש"ח (כ- 2,259 אלפי ש"ח בסוף שנת 2014). האומדן האמור כולל סך של כ- 113 אלפי ש"ח בגין ריבית פיגורים (כ- 184 אלפי ש"ח בסוף שנת 2014).

ביום 10 בפברואר, 2015 התקבל מאת המוסד לביטוח לאומי (להלן - "ביטוח לאומי") סך של כ- 569 אלפי ש"ח בקשר לתביעת החוב לקרן של המעסיק "בית חולים ביקור חולים ירושלים", שהוגשה בעבר על ידי החברה. ביום 9 באוגוסט, 2015 התקבלה בחברה החלטה מנומקת מכונס הנכסים הרשמי בקשר לתביעה, אשר במסגרתה נומקו הטעמים להפרש בין סכום תביעת החוב, שהגישה החברה, לבין הסכום שהתקבל מביטוח לאומי. נכון למועד הדיווח, הטיפול בתביעה זו הסתיים.

החברה פועלת, לרבות באמצעות המתפעל, לדרישת חובות המעסיקים. נשלחים מכתבי התראה למעסיקים וכן נשלחות הודעות לעמיתים הנוגעים בדבר. מכתבי ההתראה נשלחים למעסיקים הן בגין אי-תשלום קרן החוב והן בגין ריבית פיגורים בקשר לתשלומים, שבוצעו על ידי המעסיק באיחור.

החברה פועלת על פי תכנית עבודה בנושא פיגורי המעסיקים, ובמסגרתה גם היועץ המשפטי של החברה מוציא מכתבי התראה כנגד מעסיקים חייבים. ככל שנדרש, מוגשות תביעות נגד המעסיקים לבתי הדין לעבודה, כפוף לאישור החברה.

ב. הקרן התחייבה להשקיע עוד כ - 34.4 מיליוני ש"ח מכספי הקרן בקרנות השקעה.

ג. הקרן התקשרה בחוזים עתידיים, שמקצתם טרם פקעו במועד הדיווח. מידע נוסף ראה בביאור מספר 7 - "השקעות אחרות" ובביאור מספר 8 - "זכאים ויתרות זכות".

ביאור 15 - אירועים לאחר מועד הדיווח

ממועד הדיווח ועד ליום 27 במרץ 2016 ירד מדד ת"א 100 בשיעור של 3.60%, מדד איגרות החוב הממשלתיות בבורסה בתל אביב עלה בשיעור של 1.15% ומדד המחירים לצרכן (הידוע) ירד ב- 0.90%. בשער השקל חל ייסוף בשיעור של 1.54% מול שער הדולר, וריבית בנק ישראל נותרה ללא שינוי בשיעור של 0.10%.

לגורמים אלו השפעה על שווי אחזקות הקרן ועל החלטות ההשקעה של ועדת ההשקעות, ולפיכך על התשואה.